Ч. 291 Пятниця 31 грудня 1899 (12 січня 1900). Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостввах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Запросини до передплати.

За кілька днів скінчимо девятий рік нашого видавництва а приступимо до десятого. В проґрамі нашій не змінить ся нічого. Маємо докази на то, що наші читателі зрозуміли добре ціль нашого видавництва і пізнали ся на єго практичности. Будемо длятого і на дальше старати ся лиш ще більше розширити і поглубити дотеперішну проґраму в напрямі практичнім, так, щоби кождий з наших читателів мав дійстний хосен з нашої часописи та не жалував того гроша, який на ню видасть. Будемо докладати всіх сил, щоби наша часопись стала ся жерелом всякого знаня і несла сьвітло правди і науки в як найширші круги нашого народу, в як найдальші закутини нашого краю.

Одержавши від родини помершого в 1898 р. славного німецкого ученого і повістеписателя, Юрия Еберса призволенє перекладу, зачнемо з новим роком друкувати найкрасшу єго повість в трех томах **Донька короля єгипетского.** Яка вартість сеї повісти, може найліпше посьвідчити та обставина, що она вийшла сего року вже в шіснайцятім виданю німецкім і многими тисячами примірників розійшла ся по всім сьвіті, не говорячи вже про переклади єї на инші европейскі язики. Повість ся єсть заразом і вельми поучаюча, бо знакомить читателя з цілим старинним сьвітом, з єго житєм, з єго звичаями і обичаями. Впрочім незадовго будуть наші читателї самі мати нагоду переконати ся о вартости сеї повісти.

Але коли ми з своєї сторони робимо все що можемо, щоби нашу часопись зробити хосенною для наших читателів, то мусимо і наших читателів просити о поміч іменно же о то, щоби они приєднували нам як найбільше прихильників і передплатників, та щоби з цілою енерґією виступали против всіх тих, що хотіли би держати наш нарід в темноті і длятого з цілою завзятостию аґітують против „Народної Часописи“.

„Народна Часопись“ буде і в новім роцї виходити під тими самими условиями, що доси, а іменно:

Передплата у Львові в агенциї дневників Стан. Соколовского, пасаж Гавсмана, число 9 і в ц. к. Старостввах на провинциї:

на цілий рік	4 Кор.	80	с.
на пів року	2 „	40	„
на чверть р.	1 „	20	„
місячно	— „	40	„

Поодиноке число 2 сотики.

З почтовою посилкою:

на цілий рік	10 Кор.	80	с.
на пів року	5 „	40	„
на чверть р.	2 „	70	„
місячно	— „	90	„

Поодиноке число 6 сотиків.

Вісти політичні.

(Ситуация. — З делеґаций. — Громадженє російских войск в Азиї).

Майже всї ческі часописи потверджують згідно, що справа утвореня урядничого кабінету дра Кербера не стрітить ніяких річевих перепон, лише ріжні підступні хитрости з сторони німецкої лївиці. — Конференциї дра Кербера з п. Страньским і Прадем не дотикали личних квестий т. є. покликаня їх на міністрів, лише ішло тут дрови Керберови о те, аби розвідати, як Чехи і Німці приймилиби таке іменованє. Що-до міністра до Галичини то ще не було

8)

Спадаючі зьвізди, метеори і комети.

(Дальше).

IV.

Природа комет, їх материя і сьвітло. — Дороги комет. — Як планета ловить комети. — Як розсипають ся комети по своїй дорозї. — Деякі важнійші комети і спостереженя зроблені на них.

На більших кометах, як вже знаємо, видко голим оком голову комети і мітлу або хвіст, на менших, телескопових, ядро і єго ослону або кому. Скоро комета зачне підходити до сонця, то в єї внутрі, в єї ядрі слідно якийсь щораз більший неспокій. Ослона або кома, що ніби губить ся на темнім небі, прибирає щораз грубші і більші контури, стає яснійша а ядро згущує ся і стає виразнійше. При тім замітне і то, що ослона стає нераз меншою, як була перед тим. Іноді протягає ся тота мрачна ослона в сторону сонця і комета стає тогди подовгасто кругла (еліпсовата); коли она віддходить від сонця, то витягає ся в противну сторону. Часом робить ся з ослони вузка мітла.

У більших комет, котрі підійшовши близько сонця, пускають довгу мітлу, видко дуже часто, як з голови комети ніби бухає якась материя, котра відтак каблуком закривлює ся взад і творить т. зв шапку. Коли таких вибухів настає кілька один по другім, то робить ся кілька шапок, одна над другою. Комета з 1881 III мала дня 26 червня одну, дня 26 дві а дня 27 червня три шапки, одна над другою. Комета Донатї'го з 1858 р. мала дня 2 жовтня також три шапки. Комета з вересня 1882 р. мала дня 16 жовтня дві шапки, в котрих горішна висунула ся була далеко наперед і пустила мітлу, так, що виглядало як би була мітла в мітлї. Ся комета по правді розділила ся була на дві части.

Материя, з якої складає ся мітла або хвіст і кома якоїсь комети, єсть так делікатна і так рідка, що єї не можна порівнати навіть з нашою мракою, бо коли у нас на земли мрака нераз на кілька кроків заслонює дерева і доми, то материя мітли або коми якоїсь комети, мимо того, що тягне ся вгрубш на тисячі кільометрів, не єсть в силї заслонити навіть слабонької зірки на небі поза нею. В 1871 р. було видко, як комета Енке'го станула так простісенько до одної маленької зьвізди, що здавало ся, як би тота зьвізда була в самім осередку комети і творила єї ядро, а мимо того можна було ту зьвізду виразно розпізнати. Видко, що твориво, з якого комети складають ся, мимо того що сьвітло сонця від него відбиває ся, єсть дуже прозоре.

Маса комет єсть завсїгди дуже мала, як то виходить зовсїм певно з того, що хоч деякі комети підходили дуже близько до землї або до инших планет, то все-таки ніколи не робили на них такого впливу, щоби той зазначив ся чим небудь або дав ся почути в якийсь спосіб. Противно маса планети робила вплив на комети, як то побачимо пізнійше. Тота мала маса а зато величезна обємистість комет єсть доказом, що їх густота єсть дуже мала. Однакож можна то сказати лиш о цілій кометі взагалі; ядро комети хоч би й мале, мусить бути дуже густе, бо инакше не можна би того зрозуміти, звідки би набрало ся в кометі тілько материї, щоби утворити нераз величезну мітлу і щоби при тім ядро єї і сама голова не щезла зовсїм.

Все то разом, як і та обставина, що комети ходять тими самими дорогами що і рої спадаючих зьвізд, а відтак і то, що комети, як то пізнійше побачимо, дійстно розпадають ся на части і розсипують ся, спонукало учених утворити собі такий образ о природі комет: Комети суть то тїла, утворені з материї, котрі піддаючи ся загальним правилам притяганя, кружать доокола сонця. Ядро комет складає ся з твердих частий, але так, що они не творять одноцїлої маси, лиш мішанину з більших метеоритів і малесеньких кришок, котрі появляють ся у нас яко спадаючі зьвізди; всї тоті більші і менші метеорити притягають ся взаїмно і так держать ся разом, а їх окружає, подібно як нашу землю, велика маса воздуха, на котрий складають ся вуглеводень і квас вугляний в виді ґазів.

Дуже цікава річ єсть, чи комети суть так само як планети темними тїлами і дістають своє сьвітло лиш від сонця, чи може сьвітять своїм власним хоч би й слабшим сьвітлом.

нїякої постанови, бо взагалї о личних справах не було доси бесїди.— Здогадують ся, що мін. Хлендовский остане на своїм становищи, хоч з иншої сторони натякають, що др. Кербер хотїв би мати мінїстром для Галичини в своїм кабінетї дра Білиньского, ґр. Дідушицкого або дра Пентака. — Grazer Tagespost доносить з добре поінформованих кругів, що др. Кербер буде мати у Монарха авдиенцию з кінцем тиждня, на якій удасть ся єму вже предложити Цїсареви склад будучого кабінету. Др. Кербер переводить свої наміри поволи, бо хоче вповнї забезпечити ся, що справа угодова буде переведена і увийде ся вже в складї будучого кабінету. Та сама часопись впевнює, що перед скликанєм парляменту рада державна, тепер відрочена, буде замкнена і в наслїдок того відбуде ся відтак і вибір нової президиї, в котрій і нїмецка лївиця хоче мати свого представителя. З поміж ческих часописий лиш один Hlas Naroda замічає, що деякі з ческих членів делеґаций воліли би бачити на чолї кабінету бар. Ґавча як дра Кербера. — Neues Wien. Tagbl. доносить, що безпосередно по замкненю делеґацийної сесиї має прийти до зложеня нового кабінету; др. Кербер веде безнастанно переговори а вчера мав нараду з дром Каґрайном. Положенє взагалї не погіршило ся — а навіть противно, можна сказати, що скріпили ся вигляди утвореня нового кабінету. Після тої самої часописи пос. Праде в двогодинній розмові з дром Кербером вичислив жаданя, які мав би в імени Нїмцїв до мінїстра Нїмця. З тої розмови др. Кербер мав мабуть прийти до пересьвідченя, що не міг би виповнити тих жадань і длятого на случай, коли би мав конче увійти до кабінету мінїстер для Нїмцїв, то мусїв би зречи ся підпори сторонництва Прадого. Тепер прийде до проби приєднаня для кабінету дра Кербера когось з сторонництва нїмецких народовців.

На вчерашнім засїданю австрийскої делеґациї обговорювано дальше войсковий буджет. Нїмецкий посол Лєміш протестував против висказу Чехів, немов би в армії був тепер ґерманізацийний дух. Армія була і мусить остати нїмецкою. Предкладав заведене войскового податку, котрий платили би ті, що не спосібні до войскової службы. Вкінци заявив, що єго сторонництво буде вправдї голосувати против войскового буджету, але сего не треба уважати доказом довірія для армії. — Відтак забрав голос дел. Охримович і домагав ся більшого увзглядненя греко-кат. вояків і греко-кат. духовеньства в войску. Взагалї жадав, аби войскові власти зглядали ся більше на потреби селяньского населеня. Дальше промавляв пос. Ґесман против підвисшеня числа войска; пос. Соколовский обговорював справу демоляцийних реверсів, а пос. Кончі домагав ся заведеня дволїтної войскової службы. По промовах пос. Функого і Прадого забрав голос мінїстер війни ґен. Кріґгаммер і піднїс, що нїяка армія в Европі не жиє в такій тїсній звязи з прочим населенєм, як іменно армія австро-угорска, і нїяка не має так мало непорозумінь з цивільним населенєм. Армія та заслугує на загальне признанє а мимо того навіть найдрібнїйші речи підносить ся до великого значіня і на тій підставі нападає ся на загал войска і єго власти. Дальше обговорював мінїстер справу zde і hier та боронив зарядженъ войскової управи. Вкінци піднїс, що закиди, немов би у войску було надто богато самоубийств, неправдиві, бо н. пр. в послїднім роцї було в цїлій армії всего 17 самоубийств. — По промові мінїстра принято войсковий буджет. Слїдуюче засїданє в пятницю.

В Анґлії велике занепокоєнє викликало становище Росиї. Вже в перших днях полудневo-африканьскої війни давали ся чути голоси, що Росия повинна використати военну неміч Анґлії, але російскі часописи стали писати, що Росия не думає того робити і що її поведенє супротив Анґлії буде цїлком льояльне. Анґлїя успокоїла ся і післала до Африки всї свої войска, а навіть хотїла забрати і з Індийскої залоги та післати против Бурів. Тимчасом в послїдних днях справа взяла цїлком иньший оборот. Показує ся, що Росия не думає тихо сидїти, бо розпочала нараз дві акциї. В дипльоматичній дорозї запротестувала против конфіскати урядових і приватних депеш, висиланих з полудневої Африки, а рівночасно з тим почала посувати свої войска на всхід. Спершу перечено сему, але коли потвердили російскі урядові жерела, не можуть в Анґлії сумнївати ся, що кождий день може принести немилу несподїванку. Російска телеґрафічна аґентура в Тифлїсу розіслала такий комунїкат: Донесеня, після котрих ситуация в Афґанїстанї викликана мнимою смертию еміра і поголосками про розрухи між гіндускими племенами дала причину до занепокоєня, спонукали мінїстра війни зробити пробу транспорту війска з Кавказу до закаспійскої области. Один відділ війска вислано зелїзницею з Тифлїсу до Баку, відтак морем до Красноводска і знов зелїзницею до Кушка, де війско стануло дня 1-го сїчня. Проба повела ся знаменито, бо доказала, що передна часть колюмни складаючої ся з одного корпусу армії може з Кавказу до Кушка дістати ся евентуально в 8 днях". З того комунїкату показує ся, що Росия задумує скористати з клопотливого положеня Анґлії і витягнути для себе в Азиї якісь користи, громадячи свої войска на індийскій граници.

Новинки.

Львів дня 11-го сїчня 1900.

Редакция і адмінїстрация „Народної Часописи“ містить ся тепер в бюрах „Gazet-и Lwowsk-oї“ в камениці ч. 12 улиця Чарнецкого на II-ім поверсї і туди треба адресувати всякі письма.

— **Видїл повітового Союза крамарского** устроює дня 16-го сїчня 1900 р. в Королївцї в сали читальнї о $12\frac{1}{2}$ годинї: віче економічно-крамарске, котре попередить о год. $10\frac{1}{2}$ служба Божа в місцевій церкві. Порядок дневний: 1. О конечности сполученя всїх сїльских крамниць в Союз, о єго цїли і о заложеню гуртовної горговлї повітового Союза на крамнї сїльскі товари з удїлами по 10 корон. — 2. О потребі солїдарности народу в справах економічних. — 3. Потреба довірія народу у свої сили. — Запрошеня просимо взяти з собою, о вічу всенародно народови оголосити, а заразом заохотити до складаня удїлів. — Борщів в сїчни 1900. — О. *А. Николай Сїменович.* голова Со-

---

Многі розслїди показали без сумнїву, що комети беруть сьвітло від сонця; але з другої сторони показали деякі зявиша, що бодай деякі комети сьвітять не лиш сьвітлом запозиченим від сонця, але й своїм власним. В послїдних часах добачено, на кількох кометах, що они змінялї значно яркість свого сьвітла. Так само добачено що деякі комети сьвітили далеко яркійше в тім місци, де були найблизше коло сонця, як там, де були дальше від него. Так н. пр. великих комет з 1843 і 1880 р. не було зовсїм видко, аж доки они не підійшли найблизше до сонця. Велику комету з вересня 1882 добачено голим оком ледви на 14 днів перед тим, заким она станула в місци найблизшім до сонця (періґелюм), але коли посунула ся з того місця дальше, то сьвітила ще через 5 місяців, хоч правда, що в послїдних часах так слабо, що треба було наперед знати місце на небі, де она знаходить ся, щоби її можна було добачити. Виходить з того також і то, що комети, коли підійдуть дуже близько до сонця, дізнають від него якогось такого впливу, що зачинають сьвітити.

Дальші досліди при помочи т. зв. спектральної анализи (при помочи відповідного приладу сьвітло розкладає ся на дугу, а в тій дузі видно лїнії, котрі показують нам, з чого яке сьвітло бере ся) показали, що сьвітло комет походить в ґазу з вуглёводня, котрий так розпалений що аж сьвітить ся. З того показало ся дальше, що на кометах сьвітить також розпалене зелїзо, котре, як звістно знаходить ся також в метеоритах.

Придивім же ся тепер, якими дорогами ходять комети. Дороги наших планет уложені так, що ідуть одні за другими далеко від себе доокола сонця. Докола сонця есть насамперед дорога Меркура, поза тою дорогою, далеко від неї есть дорога планети Венус. Поза дорогою Венери іде доокола дорога нашої землї; поза тою дорогою далеко від неї іде доокола дорога Марса і т. д. Наші планети не можуть для того нїколи зійти ся одна з другою. Не так ідуть дороги комет; они ідуть у всяких можливих напрямах в просторі сьвітовім. Дороги планет суть подовгасто круглі (еліпсоваті), але дуже мало подовгасті, так, що можна би сказати, що они суть майже так круглі як колесо. Дороги комет суть троякі, одні суть подовгасто круглі (еліпсоваті), але дуже витягнені; другі дороги творять т. зв. параболї, а ще инші мають дороги звані гіперболями. Отсим тром дорогам комет мусимо докладнїйше придивити ся.

Подумаймо собі подовгасто круглий стіл, але мало подовчастий, такий, як то звичайно роблять столи до розтяганя; такий стіл есть трошки довший як широкий. Серединою такого стола на єго довготу іде шпара мов лїнія, бо він в тім місци розтягає ся. Край такого стола есть тогди еліпса але недуже розтягнена, подібна до дороги нашої землї; шпара вздовж стола представляє нам тогди довшу вісь еліпси. Вишукаймо собі середину тої шпари і недалеко від тої середини поставмо кусник запаленої сьвічки. Сьвічка буде тогди стояти на шпарі але блисше до одного краю, а дальше від другого, противного. То буде наше сонце, що стоїть в однім огнищи еліпси, або в огнищи дороги землї. Возьмім же тепер круглу барабольку або кульочку і ведім її краєм стола доокола сьвічки. То буде нїби наша земля іти доокола сонця. Возьмім же собі тепер який довжезний грубий дріт; вложім єго конець з самого краю стола в шпару проти сьвічки і вигинаймо єго понад сьвічку і стіл геть далеко в противну сторону, далеко від стола, вигинаймо що раз більше, так щоби з него робив ся нїби подовгасто-круглий обруч і другий конець дрота вертав попід стіл аж назад до першого кінця в шпарі. Коли так зробимо, нахилїм ще той дріт так, щоби він до площі стола був нахилений під кутом 18 степенів. Той дріт буде нам тогди представляти дорогу комети Білї а рівночасно і ту дорогу, по котрій в просторі сьвітовім іде рій спадаючих зьвізд званий Білїдами.

З повисшого приміру видимо, що дорога землї і дорога комети (дріт) сходять ся в собою в однім місци (нїби там де дріт запханий в столї в шпарку). Нехайже хтось один возьме тепер кульку і суне краєм стола доокола сьвічки, а хтось другий нехай возьме другу кульку з хвостом (приліпленим з паперу) і суне по дротї в ту саму сторону що і тамту кульку. То будуть земля і комета посувати ся по своїй дорозї. Заким кулька по дротї пересуне ся раз доокола сьвічки (верх стола і попід стіл), то кулька що суне ся край стола, пересуне ся більше як шість разів, значить ся, комета потребує звиш шість літ іти доокола сонця. (Комета з 1860 р. потребує на ту дорогу аж 8810 літ). Ще яснїйше поняте о дорозї комети будемо мати, коли подумаємо собі положену через дріт площу (н. пр. круг паперу), котра нам покаже докладно нахиленє дороги комети до дороги землї. Та площа буде переходити як раз через сонце (сьвічку), значить ся, сонце стоїть рівночасно в огнищи дороги землї і в огнищи дороги комети. З повисшого приміру видимо, що комета підходить раз найблизше до сонця і стає в так званім досоню (Perihelium) а раз відходить найдальше від него в місце зване відсонєм (Aphelium). То місце, де дорога комети сходить ся з дорогою землї, (в нашім примірі дріт з краєм стола) називає ся узлом.

З повисшого виходило би, що земля могла би зійти ся з тою кометою, котра переходить через її дорогу, але не конче мусить зійти ся. Так заповідано в 1832 р., що комета Білї зійде ся з землею дня 29 жовтня, бо она тогди прийшовши до свого досоня повинна бути 13 разів менше віддалена як місяць від землї. Ба але не треба забувати, що комета сходила ся тогди лиш з дорогою землї а не з самою

юза. Др. *Мих. Дорундяк*, виділ. Н. Дому. *Максим Ридзай*, начальник Н. Торговлї в Борщеві.

— **Як перевозять золоті гроші.** Оногди перевожено у Відни з пивниць каси довгу державного при улици Singerstrasse до каси австро-угорского банку вісїмнайцять сот мілїонів Корон, самих золотих штук по 20 Корон, котрі мають послужити на покрите такої самої суми банкнотів по десять корон і срібних 5-коронівок, що незадовго мають бути пущені в курс. Ізза зложеня тої суми в банку прийшло було до конфлїкту межи кабінетом ґр. Кляріґо а комісиєю для контролї довгу державного. Гроші ті везено на звичайнім возї тягаровім і парою сильних коний в зелїзних на брунатно помальованих скринях на підставках з грубих різаних колод. Люди, що ішли під ту пору улицями, котрими везено ті золоті мілїони, анї навіть не здогадували ся, що то везуть і з як великою осторожностию. Перевожене золота відбувало ся серед всяких можливих мір осторожности. В просторих пивницях каси довгу державного, де стоять безпечні від огню каси одна за другою, а кожда з них набита зеленими мішками повними золотих монет, була цїла громада людий, під котрих надзором забиране золото і вивожено. Мішок за мішком вибирано з каси і кладено в зелїзну скриню, а коли єї вже зовсїм наповнено, спадало віко і скриню замикано на кілька ключів та виношено на віз. Треба було сильних людий, щоби таку скриню винести. В кождім мішочку було по 500 двайцятикоронівок, отже 10.000 Корон, а цїлий мішочок таких монет важив 3 і пів кільо. Кожда скриня може помістити в собі пересїчно 250 мішочків. В кождій скрини важило золото разом 875 кільо вартости кругло пївтретя мілїона. Позаяк нараз перевозить ся правильно лиш дві скринї золота з каси довгу державного до банку, то один віз везе нараз 1750 кільограмів золота вартости 5 мілїонів корон. — Підчас коли віз з тим золотом їхав улицями міста, нікому певно не прийшло і на гадку, під якою сильною ескортою він їде: на возї, котрому під строгою карою не вільно скорше їхати, лиш ходою, сидить на передї на кізлї візник, а коло кождої скринї на возї по одним чоловіцї. На улицях почавши від каси довгу державного аж до банку стоять по однім і другім боцї улиць розставлені що кілька кроків аґенти, котрі пильнують, щоби щось з воза не пропало. Гроші тоті передає одна комісия в касї довгу державного, а друга в банку переймає їх. Тота робота не так легка і годї всїх згаданих гроший за день перевезти; на то треба що найменше три днї. Першого дня перевезено загалом 30 мілїонів корон. Поминувши вже то, що віз мусить їхати лиш ходою, то ще й рахованє гроший забирає богато часу. При передаваню і перениманю гроший не рахує ся їх штука за штукою, лиш зелені мішочки запечатані печаткою каси довгу державного, важить ся і пробує ся, чи в них дзвонить золото. Коли кождий мішочок дзвонить так, як повинен і коли важить 3 і пів кільо, то вже добре. Тоту роботу роблять в обох касах многі урядники і кождий відповідає за ту суму гроший, яку бере в мішочках в свої руки. Підчас коли мішочки з грішми в касї довгу державного спочивають в касах, то в банку складають їх у величезній пивници на купу майже так як бараболї. Тота пивниця єсть одинока в своїм родї: анї ніхто би до неї не вломив ся, анї огонь і вода не дістали би ся до неї. Она збудована з величезних гранів тесового каміня і вицементована непропускаючим цементом.

— **Велика згуба.** Якийсь італїяньский підприємець загубив вчера у Відни на дорозї з двірця зелїзницї Франц Йосифа до міста торбу з грішми і документами вартости пів мілїона корон.

— **Нові церкви** побудовано і украшено: в Чирній коло Мушини в епархії перемиской, стараням пароха о. Константиновича, і в Гороховинї коло Богородчан в епархії станиславівской, старанями о. Ант. Андроховича і прихожан. Для церкви в Чирній вималював знаний артист-маляр, п. Теофіль Копистиньский, 14 образів до іконостаса.

— **Новий сензацийний процес.** Ще не закінчив ся в Медиолянї процес в справі убийства сенатора, Нотарбартоля, а вже почав ся в Сассарі, другій столици Сардинії, новий процес рівнож на підкладї тайних розбишацких банд, що буде без сумнїву одиноким в судових річниках. Виступає в нїм 400 обвинених, 900 сьвідків, покликаних прокуратором і 1000 сьвідків, покликаних оборонцями. Серед обжалованих находять ся бурмістри, міскі радні, учителї, властителї земні і богаті купцї. Між обвиненими жінками є сестри славних бандитів Серра-Санто. Всїх обжаловано о участь в товаристві розбишак, що тероризувало мешканців, ширило пострах по цїлій околици рабунком, крадежию, не лякаючи ся в разї потреби навіть убийства. Акти процесу обіймають 200 томів.

— **Предмети галицкого промислу краєвого,** призначені на сьвітову виставу в Парижи, о котрих ми недавно писали, будуть виставлені для публики в павільонї Бесядецких (пл. Галицка) в днях 20 до 30 с. м.; білет вступу 30 кр. В згаданих предметах переважає промисл гуцульский. Оногди на засїданю дотичного комітету виставочного ухвалено, що предмети призначені до Парижа не належить там спродати, але заховати для львівского музея промислового, щоби на сих краєвих мотивах могли образувати ся молоді ремісники. На виставі будуть розпродувані тілько сї предмети, котрих репродукция в краю буде запоручена.

— **Виділ тов. руских ремісників „Зоря“** устроює, як що року, в першу недїлю по Різдвяних сьвятах (14 січня) о годинї 12 перед полуднем спільну профору в комнатах товариства.

землею. Земля від того місяця (узла) була тогди віддалена ще на 95 мілїонів кільом. і аж дня 27 падолиста прийшла в то місце. Додати ще потреба, що дорога комети Білї не переходить дїйстно через дорогу землї, як ми то лиш для приміру сказали, а лиш дуже близько неї. Инше дїло з роями спадаючих зьвізд; ті сунуть ся, коли розсипані по цїлій дорозї, заєдно, і земля може що року стрічати ся з ними.

Дорога одної комети може сходити ся з дорогою другої (робити узол). Возьмім знов повисший примір: Поставмо через дріт, котрий представляє нам дорогу комети Білї, другий дріт трохи повисше того місця, де перший дріт сходить ся з столом та зробім з него елїпсу, але якось так, щоби той дріт з одного боку переходив далеко поза стіл а з другого боку через якусь дїрку в столї під стіл. Тогди той другий дріт (дорога комети Енке'го) буде лиш перетинати ся (робити узол) з першим дротом (дорогою комети Білї) а краю стола (дороги землї) нїгде не доторкне ся.

В такий спосіб ходить одна часть комет елїптичними дорогами в ріжних напрямах довкола сонця і творять узли з своїми дорогами або дорогами планет. Всї они по якімсь часї вертають назад до свого досоня, відійшовши від него. Того рода планети називаємо періодичними.

Але суть комети, волоцюги всесьвітні, котрі не знати звідки впадають нараз в сонїчний сьвіт, женуть з одного боку як найблизше до сонця, а зробивши в своїм досоню каблукувату дорогу гонять в противний бік від сонця дальше десь в безконечний простір сьвітовий і щезають на віки. Дорога тих комет, котрих єсть найбільше, єсть параболїчна. Параболю можна нарисувати собі слїдуючим способом:

Треба нарисувати на папери довгу просту лїнїю, а на єї середині другу, пряму; відтак треба взяти довгий прямокутний трикутник і так довгу нитку, як один бік трикутника коло прямого кута. Ту нитку треба в однім кінци пришпилити до паперу на прямій лїнїї, а другий конець причепити до острого кінця трикутника. Відтак треба приложити трикутник другим боком (від прямого кута) до насамперед нарисованої простої лїнїї і посунути по нїй так, щоби нитка витягнула ся. Тогди треба взяти олівець і зачепивши за витягнену нитку присувати єї до бока трикутника а рівночасно і сунути трикутник вздовж лїнїї, до котрої він приложений одним боком. Чим дальше буде сунути ся трикутник по тій лїнїї, і і чим більше нитка буде зсувати ся по боцї трикутника, тим більше буде олівець значити на папери криву лїнїю, аж до прямої, нарисованої на першій. Відтак дійшовши до тої прямої треба так само рисувати з другого єї боку, а зробить ся каблукувата лїнїя звана параболею.

Параболю можна собі ще й в той спосіб, хоч дуже недокладно уявити, що вигнемо якийсь дріт каблукувато так, що один єго конець буде іти в один бік, а другий в другий; ті кінцї продовжені не зійшлись би нїколи.

Отже такими параболями ходять комети волоцюги сьвітові, доки їх не зловить якась планета і не зробить з них порядних людий, комет, що ходять елїпсами. Таких волоцюгів ловить найбільше велика планета Юпітер і єсть цїла громада комет, котрих наловив Юпітер та поробив з них елїпсові периодичні (т. зв. „родина Юпітерових комет). Але буває і так, що Юпітер зловивши такого волоцюгу, кине єго ще дальше в безконечний простір сьвітовий і пустить ще на иншу, гіперболїчну дорогу. Се буває іменно тогди, коли дорога параболїчної комети єсть значно нахилена до дороги Юпітера.

(Конець буде).

Господарство, промисл і торговля.

Курс львівский.

Дня 10-ого січня 1899.	платять к. с.	жадають к. с.
I. Акциї за штуку		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	175·—	180·—
Банку кред. гал. по 200 зр. . .	—·—	—·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	137·40	138·70
Акциї гарбарнї Ряшів	—·—	90·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	100·—	101·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 4% корон	91·30	92·—
Банку гіпот. 5% преміов.	109·—	109·70
Банку гіпот. 4½%	98·—	98·70
4½% листи застав. Банку краєв.	99·80	100·50
4% листи застав. Банку краєв. .	95·50	96·20
Листи застав. Тов. кред. 4% . .	94·—	94·70
„ „ 4% льос. в 41 лїт.	94·—	94.70
„ „ 4% льос. в 56 лїт.	92·60	93·30
III. Облїґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	97·70	98·40
Облїґи ком. Банку кр. 5% II ем.	100·30	101·—
„ „ „ „ 4½%	99·50	100·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	96·—	96·70
Позичка краєв. з 1873 по 6%	103·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	94·50	95·20
„ м. Львова 4% по 200 кор.	92·—	92·70
IV. Льоси.		
Міста Кракова	57·60	60·—
Міста Станиславова	116·—	—·—
Австр. червон. хреста (Курс віденьский)	41·—	42·—
Угорскі черв. хреста (Курс віденьский)	20·50	21·50
Італ. черв. хреста (Курс віденьский)	22·—	25·—
Архікн. Рудольфа (Курс віденьский)	55·—	56·—
Базилїка (Курс віденьский)	13·20	14·20
Joszif (Курс віденьский)	7·—	8·40
Сербскі табакові (Курс віденьский)	—·—	—·—
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·32	11·52
Рубель паперовий	2·54	2·60
100 марок нїмецких	117·70	118·40
Доляр америк.	4·80	5·00

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 11 січня. Делеґация угорска ухвалила вчера буджет для Босни і Герцеґовини.

Мадрид 11 січня. Урядово донесено, що в Манїли на Филипинах вибухла джума.

Каптавн 11 січня. Вчера прибули тут ґен. Робертс і Кіченер.

За редакцию відповідає: Адам Кроховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).